הוראת המשפט

לימוד | הוראה מעשית | יעוץ מקצועי

שאלות ותשובות בהלכה

חבר שלי מצא ספרים בבית הכנסת או סידור ביום כיפור ששייכים למישהו שלא מוכן להשאיל לעולם – האם מותר לקחת אותם בכוח?

מתוך שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א בדיני ממונות, נזיקין והלכות גזילה

מותר לבית הדין או לרבים להפקיע וללקוח את הספרים בכוח מידי האדם כדי לאפשר לרבים להתפלל וללמוד, ואין בכך דין גזל.

בסוגיה זו (סוגיה הקשורה לחושן משפט סימן רצב) הובא בבית המדרש יסוד עצום: "אין גזל בהשאלת ספרים".

- **הנימוק ההלכתי:** חכמים קבעו תקנה מיוחדת לפיה אדם המחזיק בספרים (כמו סידור או חומש) המיועדים לרבים או שאינם נמצאים בשוק בקלות, ומונע מהציבור להשתמש בהם – רשאים בני העיר או בית הדין לכפות אותו להשאילם, ואף לקחתם ממנו בכוח לצורך קיום המצווה. היות וכל מטרת כתיבת והדפסת ספרים היא להרבות תורה בעולם, מי שמפקיע אותם מהציבור עושה שלא כדין, ולכן נטילתם זמנית לצורך תפילה ולימוד מותרת לחלוטין ואין בה איסור גזל.

התשובות נערכו על פי שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א ועל פי פסקים שקיבל מאת הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל ומגדולי הפוסקים, והן לעיון בלבד. אין לסמוך על האמור כאן להלכה למעשה, ובשאלה פרטית יש לפנות לרב או לבית הוראה.

הוראת המשפט

בית מדרש להכשרת דיינים ומורי הוראה

לימודי הלכה ברמה גבוהה ועיון ישיבתי מעמיק על פי גדולי הפוסקים, בראשות מורנו הרב אלחנן פרץ שליט"א, גאב"ד "חוקת משפט".

שימוש בדיני תורה בפועל ותעודת הסמכה בסיום המסלול · שיעור חושן משפט בכל יום שלישי בערב, שכונת רוממה, ירושלים

חפשו בגוגל: "בית הוראה הוראת המשפט"

סרקו את הקוד לאתר הוראת המשפט

להרשמה ולפרטים: 02-62-60-680 · horat-hamishpat.co.il

© 2026 הוראת המשפט · כל הזכויות שמורות